

Sygn. akt IV Ca 307/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący - SSO Małgorzata Szeromska

Sędziowie SO Katarzyna Mirek – Kwaśnicka

SO Renata Wanecka (spr.)

Protokolant: Katarzyna Lewandowska

po rozpoznaniu na rozprawie 29 sierpnia 2018r. w P.

sprawy z powództwa K. K. (1)

przeciwko P. K., P. C. (1) i E. C.

o zwolnienie od egzekucji

na skutek apelacji P. C. (1) i E. C.

od wyroku Sądu Rejonowego w Gostyninie z dnia 6 marca 2018 r.

sygn. akt I C 636/17

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 i 3 i oddala powództwo, zasądając od K. K. (1) na rzecz E. i P. małżonków C. kwotę 3617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
2. zasądza od K. K. (1) na rzecz E. i P. małżonków C. kwotę 917 (dziewięćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję.

Sygn. akt IV Ca 307/18

UZASADNIENIE

K. K. (1) 17 lipca 2017r. wniosła pozew przeciwko E. i P. C. (1) oraz P. K. o zwolnienie spod egzekucji przedmiotów zajętych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gostyninie I. M. w sprawie Km 1198/16, następujących maszyn i urządzeń znajdujących się w warsztacie spawalniczo – samochodowym: (...) O. (...) nr ser. (...), butli na gazy techniczne, kompresora śrubowego (...), komory do piaskowania (...) nr ser. (...), kompresora przewoźnego/wózka B. Polska zbiornika walcowego oraz piły taśmowej (...) nr seryjny (...).

P. K. uznał powództwo, zaś E. i P. C. (2) domagali się jego oddalenia.

Wyrokiem z 6 marca 2018r. Sąd Rejonowy w Gostyninie zwolnił od egzekucji prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gostyninie I. M. w sprawie Km 1198/16 ruchomości zajęte 3 lutego 2017r. w postaci (...) O. (...) nr serii (...), komory do piaskowania (...) nr ser. (...) oraz kompresora przewoźnego/wózka B. Polska zbiornika walcowego, oddalając powództwo w pozostałej części.

Sąd Rejonowy ustalił:

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gostyninie I. M. wszczęła 30 grudnia 2016r. postępowanie egzekucyjne z wniosku wierzycieli E. C. i P. C. (1) przeciwko dłużnikowi P. K. w sprawie Km 1198/16. 3 lutego 2017r. na wniosek wierzycieli dokonała zajęcia ruchomości znajdujących się w miejscu zamieszkania dłużnika, między innymi: M. O. (...) nr serii (...), butli na gazy techniczne, kompresora śrubowego (...), komory do piaskowania (...) nr ser. (...), kompresora przewoźnego/wózka B. Polska zbiornika walcowego oraz piły taśmowej (...) nr seryjny (...). Zajęte ruchomości Komornik pozostawił pod dozorem dłużnika, który poinformował, że zajęte ruchomości stanowią własność osób trzecich: K. K. (2) i P. M. (1).

Do żony dłużnika K. K. (2) należą: (...) O. (...) nr ser. (...), komora do piaskowania (...) nr ser. (...) oraz kompresor przewoźny/wózek B. Polska zbiornik walcowy. Od 31 października 2013r. nie łączy ją z P. K. wspólność majątkowa. K. K. (2) użyczyła te rzeczy córce – K. K. (1) razem z lokalem położnym w G. przy ul. (...), w którym one się znajdowały, gdzie powódka prowadzi działalność gospodarczą.

Pozostałe przedmioty wymienione w pozwie stanowią własność P. M. (2).

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji podniósł, że zgodnie z art. 841 § 1 kpc, osoba trzecia może w drodze powództwa żądać zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji, jeżeli skierowanie do niego egzekucji narusza jej prawa. Powództwo można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych. Sąd wskazał, że podstawa do wytoczenia powództwa o zwolnienie zajętego przedmiotu od egzekucji występuje wówczas, gdy w toku zajęcia zostały naruszone prawa osoby trzeciej (np. dana rzecz jest własnością tej osoby). Na powódce spoczywał zatem ciężar udowodnienia, że jest właścicielem spornych ruchomości albo, że służy jej do nich inne prawo skuteczne w świetle tych przepisów.

W ocenie Sądu Rejonowego, pozwani nie dowiedli nieważności lub nieskuteczności umowy użyczenia. Z kolei fakt prowadzenia od 13 października 2015r. w tym lokalu działalności gospodarczej przez powódkę, jest potwierdzony wypisem z Centralnej Ewidencji i Informacji o działalności Gospodarczej RP. Sąd dostrzegł, że w umowie jest co prawda poprawiony zapis dotyczący daty jej zawarcia, widniejący na wstępie (z 2016r. na 2015r.), ale data rozpoczęcia umowy jest podana również w § 4 i nie zawiera żadnych poprawek czy przeróbek, a wynika z tego zapisu, że był to rok 2015.

Sąd I instancji przyznał, że umowa nie wymienia poszczególnych ruchomości użyczanych razem z lokalem, ale zawiera sformułowanie „ze wszystkimi narzędziami znajdującymi się w nim, tj. spawarki, narzędzia”. Okoliczność pozostawiania tych przedmiotów w warsztacie wynika wprost z protokołu zajęcia ich przez komornika nie był kwestionowany przez wierzycieli. Zarzucali natomiast brak udowodnienia tożsamości ruchomości opisanych w protokole zajęcia i wymienionych w pozwie, wskazując że różnią się od zapisów znajdujących się fakturach zakupu. Zdaniem Sądu, różnice wynikają tylko z pominięcia w fakturach numerów seryjnych tych urządzeń lub innych bardziej szczegółowych oznaczeń. Nie stanowi to jednak przeszkody w ustaleniu, że są to te same ruchomości, co dodatkowo potwierdziły zeznania świadka K. K. (2), powódki i pozwanego P. K..

W przekonaniu Sądu Rejonowego, dowody zaoferowane przez powódkę, uzasadniały uwzględnienie powództwa co do M. O. (...), piaskarki kabinowej (...) i kompresora przewoźnego B. Polska. Rzeczy te nie stanowią i nigdy nie stanowiły własności dłużnika, zaś powódka dysponowała nimi na podstawie użyczenia ich od właścicielki K. K. (2), która kupiła je w 2014r.

Sąd uznał ponadto, że powódka zachowała termin z art. 841 § 3 kpc, ponieważ pozwani, kwestionując te okoliczności nie dowiedli, aby przed 14 czerwca 2017r. została zawiadomiona o zajęciu ruchomości znajdujących się w lokalu, w którym prowadziła działalność gospodarczą od października 2015r., a pozew wniosła 14 lipca 2017r.

Apelację od wyroku złożyli pozwani E. i P. małżonkowie C., zaskarżając go w części uwzględniającej powództwo i zarzucili:

- bezzasadne przyjęcie, że K. K. (1) udowodniła, iż umowa użyczenia lokalu obejmowała wyposażenie lokalu w postaci ruchomości: (...), komory do piaskowania (...), kompresora B. Polska;

- bezzasadne przyjęcie że ruchomości wymienione w protokole zajęcia ruchomości z 3 lutego 2017 r. pod pozycją 1, 5, 7 są tożsame z ruchomościami widniejącymi na fakturach wystawionych na nazwisko K. K. (2), tj.: nr (...) z 21 października 2014 r., nr (...) z 28 marca 2014 r. i nr (...) z 30 września 2014 r.;

- bezzasadne przyjęcie, że K. K. (1) zachowała termin, o którym mowa w art. 841 § 3 kpc, mimo że prawidłowa ocena całego zabranego w sprawie materiału dowodowego, wzajemne odniesienie do siebie zebranych w sprawie dowodów, przemawiała za przyjęciem, że powódka, wbrew wymogom wynikającym z art. 6 kc nie udowodniła, że umowa użyczenia lokalu obejmowała ruchomości zajęte przez komornika wymienione w protokole zajęcia ruchomości z 3 lutego 2017 r. pod pozycjami 1, 5, 7, nie udowodniła, że te ruchomości są tożsame z ruchomościami wskazanymi na fakturach zakupu wystawionych na nazwisko K. K. (2), a także nie zachowała terminu, o którym mowa w art. 841 § 3 kpc;

- naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny bez wzajemnego odniesienia do siebie dowodów zebranych w sprawie.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, pozwani wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Zarzut niedochowania terminu określonego w art. 841 § 3 kpc, który przewiduje, że powództwo o zwolnienie od egzekucji można wnieść w terminie miesiąca od dnia dowiedzenia się o naruszeniu prawa, chyba że inny termin jest przewidziany w przepisach odrębnych, jest trafny.

Zgodnie z ugruntowanym w doktrynie i orzecznictwie poglądem, dniem, w którym strona dowiedziała się o naruszeniu prawa, jest - według cytowanego wyżej przepisu - dzień, w którym strona faktycznie dowiedziała się o zajęciu przedmiotu, a nie dzień, w którym mogła się o nim dowiedzieć przy dołożeniu należytej staranności (wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2007r., V CSK 275/07, LEX nr 677785). Nie oznacza to jednak, że każdorazowo termin ten biegnie od zawiadomienia zainteresowanej osoby trzeciej przez komornika o zajęciu ruchomości; wystarczy, że uzyskała ona faktyczną wiedzę na ten temat.

K. K. (1) twierdzi w pozwie, że dowiedziała się od swojej matki o zajęciu ruchomości około 16 czerwca 2017r. Tymczasem K. K. (2), zeznając w charakterze świadka na rozprawie 8 stycznia 2018r., stwierdziła, że poinformowała córkę zajęciu przedmiotów przez komornika krótko po tym, jak sama uzyskała taką wiedzę. W aktach komornika Km 1198/16 znajduje się oświadczenie K. K. (2) z 6 lutego 2017r., w którym potwierdziła zarzut męża, iż zajęte 3 lutego 2017r. ruchomości stanowią własność osób trzecich. Skoro zatem właścicielka maszyn i urządzeń uzyskała wiedzę o ich zajęciu na początku lutego 2017r., to nie można przyjąć, że jej córka dowiedziała się o tym dopiero w czerwcu 2017r. (4 miesiące później). K. K. (2) zeznała, że powiadomiła ją krótko po tym, jak sama się dowiedziała o czynnościach komornika. Zdaniem Sądu Okręgowego, mogło to nastąpić nie później niż z końcem marca 2018r. W świetle tych ustaleń, należy uznać, że zawarte w pozwie twierdzenie, że K. K. (2) dowiedziała się o zajęciu ruchomości dopiero w czerwcu 2017r., nie jest wiarygodne. Zatem powódka nie zachowała terminu wskazanego w art. 841 § 3 kpc, a przysługujące jej ewentualnie roszczenie o zwolnienie od egzekucji wygasło.

Sąd II instancji podziela również pogląd pozwanych, że w sprawie nie ma dowodów na to, aby K. K. (1) przysługiwały prawa do zajętych maszyn i urządzeń pozwalających na skorzystanie z ochrony ekscydencyjnej. W drodze omawianego powództwa ochronie podlega prawo własności (współwłasności), użytkowanie wieczyste, użytkowanie ruchomości lub praw, spółdzielcze prawo własnościowe do lokalu, szeroko rozumiane wierzytelności, rachunki bankowe i inne prawa majątkowe, np. z zakresu własności intelektualnej (por. wyrok SN z dnia 17 kwietnia 2002 r., IV CKN 986/00, LEX nr 78368). Zajęcie (...) O. (...) nr ser. (...), komory do piaskowania (...) nr ser. (...) oraz kompresora przewoźnego/wózka B. Polska zbiornika walcowego narusza przede wszystkim prawo własności, które przysługuje K. K. (2). Zdaniem Sądu Okręgowego, prawo wynikające jedynie z umowy użyczenia zawartej między właścicielką, a kolejną osobą nie korzysta z ochrony wynikającej z art. 841 § 3 kpc.

Wierzyciele mają również rację, twierdząc że z umowy użyczenia, która odnosi się do lokalu użytkowego, nie wynika prawo użyczenia do tych konkretnych maszyn i urządzeń, które zostały zajęte przez komornika.

Z tych przyczyn, powództwo K. K. (1) o zwolnienie od egzekucji należało oddalić w całości. Następstwem takiego rozstrzygnięcia była zmiana orzeczenia w części dotyczącej kosztów procesu na podstawie art. 98 kpc. E. i P. małżonkowie C. ponieśli koszty zastępstwa procesowego, którego wysokość została określona na podstawie § 2 pkt. 5) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 kpc, o kosztach procesu za II instancję rozstrzygając zgodnie z art. 98 kpc, gdzie wysokość wynagrodzenia pełnomocnika została ustalona na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 1) w zw. z § 2 pkt. 4) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.